

A BUDAFOK-BUDAÖRS-TÖRÖKBÁLINTI HÉV (1914–1963) EMLÉKÉRE

Budaörs MÁV-állomás

Motorkocsi 1914-ből

A HÉV története

Eredetileg a helyi érdekű vasút (HÉV) 1899-ben a budapesti Szent Gellért tér és Budafok között közlekedett, majd 1909-ben hosszabbították meg Nagytétényig. 1914-ben került sor a HÉV (akkori nevén Budapest Budafok Villamos Vasút) Budaörsön át Törökbálintig való kiépítésére. A második világháborút követően 1945 májusában indult újra a HÉV-forgalom Budaörs és Törökbálint között, de a kamaraerdei hurokvágányt – mivel Budapesten szükség volt vágányokra – elbontották. 1949 szeptemberében a HÉV-et államosították, majd 1963-ban – részben az autópálya építése miatt –, véglegesen megszüntették ezt a szakaszt. Szerepét csak kis részben pótolja a ma is működő, Kamaraerdő és a budapesti Batthyány tér között közlekedő 41-es villamos, hiszen Törökbálint és Budaörs – Kamaraerdő kivételével – szinte teljesen kimarad ebből a közlekedési vonalból.

Motorkocsi 1912-ből

A BBVV 24

Die Entstehung der Stadtbahn – Ursprünglich verkehrte die Stadtbahn im Jahr 1899 zwischen dem St.Gellért Platz in Budapest und Budafok. Erst 1909 verlängerte man die Strecke bis nach Nagytétény, und 1914 baute man sie durch Budaörs bis nach Törökbálint aus. Die dazu nötigen Gebiete hatte man – nach Abmachungen mit den mehreren hundert Grundbesitzern – enteignet. Die Stadtbahn wurde von Arbeitern aus Budaörs und Törökbálint benutzt, die in Budapest arbeiteten, aber auch von Kleinbauern, die ihre Produkte in die Hauptstadt beförderten. Die Stadtbahn fuhr von Budaörs bis zum Gellért Platz etwa 50 Minuten, und war trotz der hohen Fahrpreise sehr beliebt.

Az utód, a 41-es villamos

Nach dem 2. Weltkrieg, im Mai 1945 wurde der Stadtbahnverkehr zwischen Budaörs und Törökbálint wieder in Betrieb gesetzt, jedoch die Abzweigung in den Kammerwald wurde aufgelöst, denn man brauchte Schienen für Budapest. Im September 1949 ist die Stadtbahn verstaatlicht worden, und 1963 – zum Teil wegen dem Autobahnbau – ist diese Strecke gänzlich eingestellt worden. Ihre Funktion wird nur teilweise von der bis heute bestehenden Straßenbahnlinie Nr.41 ersetzt, die zwischen dem Kammerwald und dem Batthyány Platz in Budapest verkehrt, denn mit Ausnahme des Kammerwaldes bleiben Budaörs und Törökbálint aus dieser Verkehrslinie völlig ausgeschlossen.

A budaörsi németek kitelepítése

A magyarországi németek kitelepítése Budaörsön kezdődött 1946. január 19-én. A község 10 000 lakosából mintegy 6000 főt űztek el, így – ideszámítva a települést még 1944-ben önként elhagyókat – 1000–1500 őslakos maradt csak otthonaiban. Hét vasúti szerelvény Németország déli területeire szállította az embereket. A nyolcadik, 1947 augusztusában 350–400 budaörsivel a budafoki pályaudvarról indult Kelet-Németország felé.

Die Vertreibung der deutschsprachigen Bevölkerung aus Budaörs

Die Vertreibung der Ungarndeutschen begann im Januar 1946 in Budaörs. Von den 10 000 Einwohnern wurden etwa 6000 vertrieben – hinzukommen noch diejenigen, die bereits 1944 von alleine wegingen – so blieben etwa 1000–1500 Ureinwohner daheim. Die ersten Bahnwaggons verließen am 19. Januar 1946 die Budaörser Bahnstation in Richtung Süddeutschland. Im August 1947 kam es erneuert zu Vertreibungen, damals wurden 350-400 Personen ausgesiedelt, aber die Züge fuhrten aus Budafok ab, und diesmal in Richtung Ostdeutschland.

A budaörsi vasútállomásról indult hét szerelvény

Gróf Zichy Péterné Bercsényi Zsuzsanna grófnő

Budaörs birtokosa 1691-ben született Bercsényi Miklós leányaként. 1708-ban kötött házasságot Zichy Péterrel, Budaörs földesurával. Budaörsöt 1719-ben a maga nevére visszaváltotta, s így módon a helységnek egészen haláláig, 1745-ig földesúrnője volt. Gyakran tartózkodott Budaörsön, a Templom téri kastélyában. Emléke előtt tisztelegve 1997. április 1-jétől a Városi Könyvtár az ő nevét viseli.

Frau Gräfin Zichy, geborene Zsuzsanna Bercsényi – Die Besitzerin von Budaörs, die Tochter von Graf Miklós Bercsényi wurde 1691 geboren. 1708 heiratete sie Graf Péter Zichy, den Grundbesitzer von Budaörs. Eine bedeutende Rolle in der Geschichte unserer Siedlung bekam sie, als sie Budaörs 1719 auf ihren eigenen Namen zurückerwarb, und auf diese Weise bis zu ihrem Tod, bis 1745 die Besitzerin der Ortschaft wurde. Oft hielt sie sich in Budaörs, in ihrem Wohnpalast am Kirchenplatz, auf. Ihr zu Ehren trägt die Stadtbücherei seit dem 1. April 1997 ihren Namen.

Budaörs 1700-as évek

A BUDAFOK-BUDAÖRS-TÖRÖKBÁLINTI HÉV (1914–1963) EMLÉKÉRE

Budaörs Vásártér

1914. június 23-án helyezték üzembe azt a 13,4 km hosszú szárnyvonalat, ami után a B.B.V.V. járatai a Szt. Gellért térről Budaörsön át Törökbálintig közlekedtek. Ezt a megállót nevezték Birkaállónak, Levente útnak is, közelében található a Zichy-major épülettömbje, a hajdani uradalom gazdasági központja. Napjainkban egy része a Budaörsi Művészek Egyesületének ad otthont.

Am 23. Juni 1914 wurde jene 13,4 Km lange Nebenstrecke in Betrieb gesetzt, welche vom St.Gellért Platz in Budapest durch Budaörs bis nach Törökbálint verlief. Diese Haltestelle wurde Schafstall, aber auch Levente Straße genannt, in seiner Nähe befindet sich die Zichy Kurie, Mittelpunkt des ehemaligen Wirtschaftsgutes. Heutzutage hat der Verein Budaörser Künstler seinen Sitz in diesem Gebäude.

A megálló helye
a Stefánia utca végén

A Kőhegy az 1910-es években

Római katolikus templom és kápolnák

A templom építését 1738-ban a betelepülő németek kezdték meg és 1745. december 21-én Nepomuki Szent János tiszteletére szentelték fel. Később, 1801 és 1810 között barokk stílusban bővítették, ekkor alakult ki a mai szerkezete. A megújult templom 1808. július 6-án lett felszentelve. A katolikus templom mellett több kápolna is található Budaörsön, így a kőhegyi Wendler Ferenc által 1855-ben épített, az 1819-ben emelt Kálvária és az 1808-ban szentelt Farkasréti úti kápolna.

Die römisch katholische Kirche und die Kapellen – Budaörs hatte bereits in der Mitte des 18. Jahrhunderts eine Kirche, die mittelalterliche Kirche stand wahrscheinlich an Stelle der heutigen. Den Bau der Kirche begannen 1738 die eingewanderten Deutschen. Der erste Pfarrer war Johann Helmár, der am 21. Dezember 1745 die sich noch im Bau befindliche Kirche zu Ehren des heiligen Johannes von Nepomuk einweihte. Die Kirche wurde zwischen 1801 und 1810 im Barockstil erweitert, es entstand die heutige Struktur des Gebäudes. Die erneuerte Kirche wurde am 6. Juli 1808 eingeweiht. Außer der Kirche sind mehrere Kapellen in Budaörs zu finden, so die von Franz Wendler im Jahr 1855 erbaute Steinberg Kapelle, die 1819 errichtete Kalvarien Kapelle und die 1808 eingeweihte Kapelle in der Farkasréti Straße.

Virágszőnyeg az 1930-as években

Úrnapja Budaörsön

A község egyik legnagyobb ünnepe Úrnapja volt, amikor a hívek az Oltáriszentség ünnepén virágszőnyeget készítettek a településen, a körmenet útvonalán. (A katolikus egyház a XIII. századtól ünnepeli Krisztus szent testének és vérének ünnepét. Az ünnephez kapcsolódó virágszőnyeg hagyományát valószínűleg a betelepülő németek hozták magukkal Budaörsre.) A kijelölt útvonal közel 2 km hosszú volt. Amerre a körmenet elhaladt, a házak tulajdonosai a rokonsággal összefogva készítették a 3 méter széles, virágszirmokból álló szőnyeget. A virágszőnyeg a kitelepítés előtt a Kísfaludy utcáig tartott a főúton, napjainkban a templom körül készül.

Fronleichnam in Budaörs – Einer der bedeutendsten Feiertage der Gemeinde war Fronleichnam, als die Gläubigen am Tage des Heiligen Altarsakraments einen Blumenteppeich in der Ortschaft – auf dem Weg des Rundganges – anlegten. (Die katholische Kirche begeht seit dem 18. Jahrhundert die Feier des heiligen Körpers und Blutes Christi. Die daran knüpfende Tradition des Blumenstreuens brachten wahrscheinlich die in Budaörs angesiedelten deutschen Familien mit.) Die Strecke betrug etwa zwei Kilometer. Vor der Vertreibung reichte der Blumenteppeich auf der Hauptstraße bis zur Kísfaludy Straße, heutzutage wird er nur um die Kirche herum angelegt.

Németek betelepítése Budaörsre

A XVIII. század első harmadában, a török idők után szétdúlt, kihalt Budaörsre érkező német telepesek 1721. április 21-én Zsámbékon Gróf Zichy Péterné Bercsényi Zsuzsanna grófnővel kötöttek letelepedési szerződést. Az irat többek között három év adó- és robot mentességet biztosított a letelepülőknek. A megegyezést több alkalommal megújították, majd véglegesítették. A falu lakosságának nagy részét elpusztító 1739-es pestisjárvány után újabb betelepítésre került sor délnémet területekről.

Die Ansiedlung der Deutschen in Budaörs – Die im ersten Drittel des 18. Jahrhunderts in Budaörs ankommenden deutschen Siedler schlossen am 21. April 1721 in Zsámbék mit Gräfin Zichy, geb. Zsuzsanna Bercsényi einen Vertrag. Das Übereinkommen wurde mehrmals erneuert und schließlich besiegelt. Nach der Pestseuche 1739 kam es erneut zu Ansiedlungen aus Süddeutschen Gebieten.

Templombelső

A BUDAFOK-BUDAÖRS-TÖRÖKBÁLINTI HÉV (1914–1963) EMLÉKÉRE

Budaörs Vasút utca

Jobbra az állomás épülete

Fúvós zenekarok, bálók

Budaörsön számos fúvószenekar működött, így például az egyházközség életében aktívan közreműködő Hesz János vezette zenekar, ill. a Kreis-zenekar, ahol kezdetben Herceg Szilveszter is muzsikált. A helyi némettség számos ünnepi összejövetelt, bált szervezett, ezek közül – a családi találkozókra túl – az egész községet megmozgató svábbál és a magánházaknál megrendezett zenés-táncos összejövetel, a batyusbál volt a legjelentősebb.

Blaskapellen, Bälle – In Budaörs gab es zahlreiche Blaskapellen, so z.B. die auch im religiösen Leben aktiv mitwirkende Kapelle des Johann Hesz, bzw. die Kreis Kapelle, wo anfangs auch Sylvester Herzog musizierte. Die örtlichen Deutschen organisierten zahlreiche feierliche Zusammenkünfte, Bälle, von denen der Schwabenball der Gemeinde und die „Binkelbälle“ in den Privathäusern zu den bedeutendsten Tanzveranstaltungen gehörten.

A Hesz-zenekar

A Herwerth-vendéglő a HÉV-megállónál

Budaörsi ünnepnapok

Budaörs németiségének élete szorosan kapcsolódott katolikus hitéhez, így számos ünnepnap az egyházi ünnepekhez kötődött. A hagyományos ünnepeken (Karácsony, Húsvét) túl május 16. a templom védőszentje, Nepomuki Szent János ünnepe, a templombúcsú napja volt, míg a szeptember 8-át követő vasárnapon a Kőhegyi Kápolna búcsúját ünnepelték. Kiemelt helye volt a nyár elejére eső egyházi ünnepnek, az Úrnapjának.

Feiertage in Budaörs – Im Leben der Deutschen in Budaörs spielte der katholische Glaube eine bedeutende Rolle, so knüpfte eine Reihe der Feiertage an religiöse Feste. Über die herkömmlichen Feste hinaus (Weihnachten, Ostern) feierte man am 16. Mai den Kirchweihstag, also das Fest des Heiligen Johannes von Nepomuk, des Schutzpatrons der Kirche, und immer am jeweiligen Sonntag nach dem 8. September beging man den Kirchweihstag der Steinberg Kapelle. Eine besondere Aufmerksamkeit widmete man dem Fronleichnamstag zu Sommerbeginn, an dem die Budaörser zu Ehren des Heiligen Altarsakraments einen Blumentepich streuten.

A Herceg-vendéglő

Vendéglők

Budaörsön jelentős szerepük volt a különböző vendéglőknek, amelyek egy-egy család vállalkozásaként működtek. Az egykori HÉV-megállónál az ún. Herwerth-vendéglő működött.

Gasthäuser – In Budaörs hatten die verschiedenen, als Familienunternehmen bestehenden Gasthäuser eine bedeutende Rolle. Bei der ehemaligen Stadtbahnhaltestelle befand sich das Herwerth-Gasthaus.

Passiójátékok a Kőhegyen

1933 és 1939 között a Kőhegyen Jézus szenvedéstörténetéről láthatott német és magyar nyelvű színelőadásokat több ezer néző. A mintegy kétszáz szereplő helyi lakos volt. A 70 méter hosszú és 20 méter széles kőből és betonból épített díszlet ugyancsak községi összefogással készült. A nézőtér 2000 ülőhely volt. 1939-ben a kedvezőtlen körülmények és a pénzügyi miatt leálltak az előadások. A kitépítés után néhány év alatt a Passiójátékok épületeit lerombolták, köveit széthordták. Az 1996-ban felújított Passió 2000-től minden harmadik évben ismét bemutatásra kerül a Kőhegyen a Budaörsi Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében és a városi önkormányzat anyagi támogatásával.

Passionsspiele auf dem Steinberg – Von 1933 bis 1939 wurden auf dem Steinberg deutschsprachige und ungarische Theatervorführungen über den Leidensweg und der Kreuzigung Christi gezeigt, wobei etwa 200 Ortseinwohner mitwirkten. Die Kulisse wurde von der Gemeinde gemeinsam erbaut, sie war 70 Meter lang und 20 Meter breit, und es gab 2000 Sitzplätze für die Zuschauer. 1939 sind die Vorführungen wegen dem schlechten Wetter und wegen Geldmangel eingestellt worden. Nach der Vertreibung sind die Kulissen der Passionsspiele abgerissen und das Baumaterial weggetragen worden. 1996 hat man die Passionsspiele erneuert und ab 2000 werden sie alle drei Jahre wieder auf dem Steinberg veranstaltet. Organisator ist die Deutsche Selbstverwaltung Wudersch, finanziell getragen wird es von der Stadtverwaltung Budaörs.

A Passió egyik jelenete az 1930-as évekből

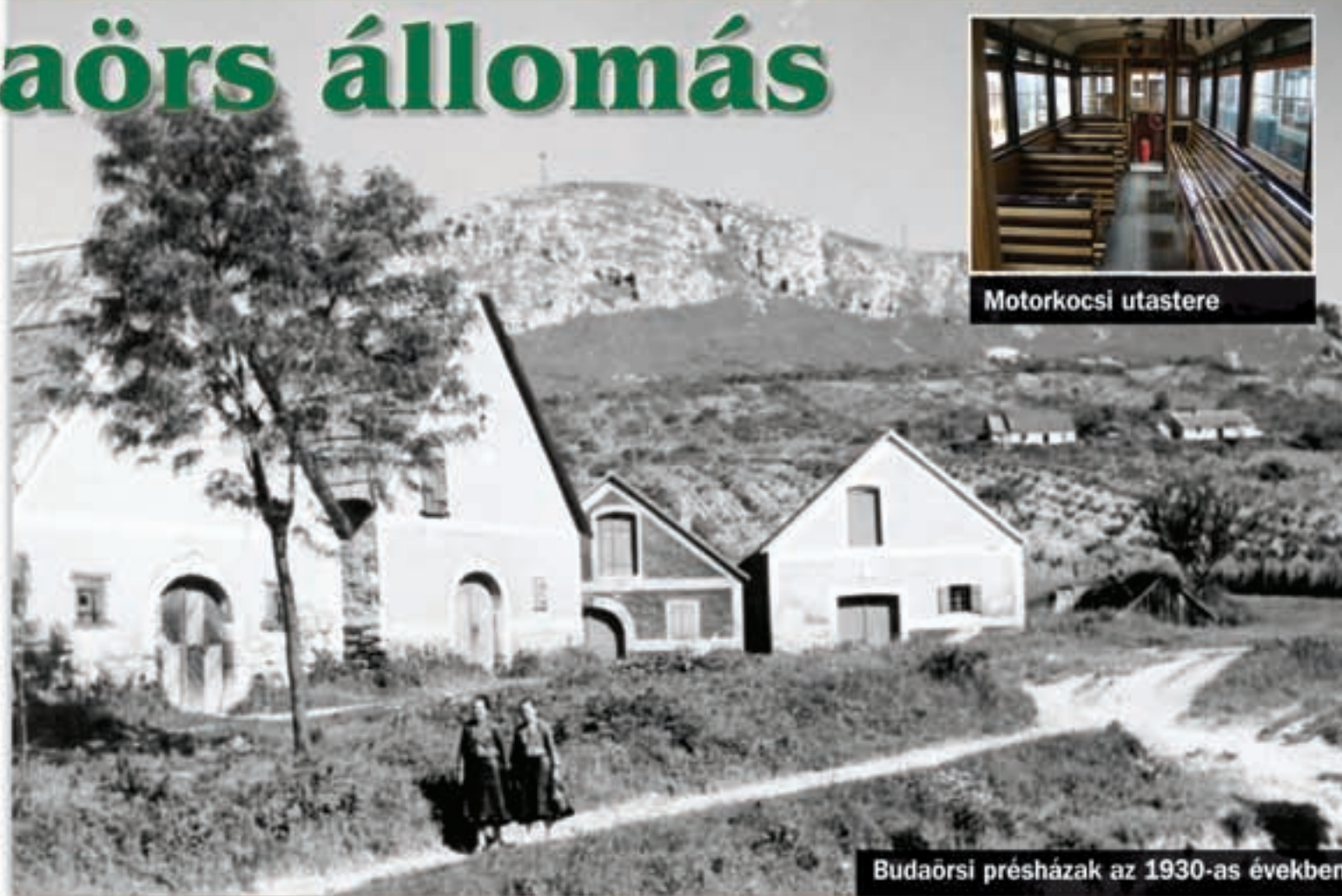

A BUDAFOK-BUDAÖRS-TÖRÖKBÁLINTI HÉV (1914–1963) EMLÉKÉRE

Budaörs állomás

A II. világháború után 1945. május 23-án indult meg újra a forgalom a Budaörs–Törökbálint közötti 4,3 km-es szakaszon. Az eredetileg kétvágányúnak épített szárnyvonal egyik sínját az akkori vashiány miatt felszedték és a nagytétényi HÉV bővítésénél használták fel. Itt a Budaörs Állomásnál – ami abban az időben a lakott terület határán volt – várták be a szerelvények egymást, ezért a megállót a köznyelv „kitérőnek” nevezte.

Nach dem 2. Weltkrieg, am 23. Mai 1945 wurde die Stadtbahn auf der 4,3 Km langen Strecke zwischen Budaörs und Törökbálint wieder in Betrieb gesetzt. Von der ursprünglich zweispurig gebauten Nebenstrecke nahm man – wegen dem Mangel an Eisen damals – ein Schienenpaar weg und verwendete diese bei der Erweiterung des Stadtbahnnetzes in Nagytétény. Hier bei der Budaörser Eisenbahnstation, die sich damals am Rande der Ortschaft befand, warteten die Wagen auf die Weiterfahrt, deshalb nannte der Volksmund diese Haltestelle „Ausweiche“.

Motorkocsi utastere

Iparosok, gyárak

A Budaörsön működő számos kisiparos mellett, az 1850-es évektől tökéletes ipari vállalkozások is elindultak. A lakosság így nem csak a fővárosban, hanem a helyi vállalkozások valamelyikében is találhatott munkalehetőséget. Azonban a község az ipari fellendülés ellenére is alapvetően mezőgazdasági jellegű település maradt, bár a bekövetkező fejlődés jelentős változásokat idézett elő Budaörs mindennapjaiban. 1854-ben a buda-pesti Örsöd dűlő és a mai Dobogó-dűlő közötti völgyben kezdte működését Saxlehner András keserűvíztelepe, az 1870-es években Hölle János Márton telepítette Budaörsre pezsgőbor-gyárát. Az 1880-as évektől indult a piktortégla-gyártás. Az említett vállalkozások mellett – 150 dolgozójaival jelentős munkaadónak számított az 1920-as években Eller Pál és felesége, Zirkelbach Mária által alapított kötőüzem.

Handwerker, Fabriken – In Budaörs arbeiteten zahlreiche Kleinhandwerker, die vor allem die Ortsbewohner versorgten. Gleichzeitig gründete man in der Gemeinde bereits ab den 1850er Jahre kapitalstarke Industrieunternehmen. Ab 1854 arbeitete im Tal zwischen dem Örsöd-Acker und dem Dobogó-Acker die Bitterwasser Fabrik von Andreas Saxlehner. In den 1870er Jahren siedelte Johann Martin Hölle seine Sprudelwein Fabrik in Budaörs an. Ab den 1880er Jahre gab es auch einen Malerziegelbetrieb im Ort. Neben den Industrieunternehmen gab es auch eine Strickerei in der Ortschaft, die in den 1920er Jahren von Paul Eller und seiner Frau Maria Zirkelbach gegründet wurde. Sie hatten etwa 150 Angestellte, so zählten sie zu den bedeutenden Arbeitgebern im Ort.

A Saxlehner-féle Hunyadi János keserűvíz • A Hölle pezsgő reklámlapátja az 1920-as évekből • A Drixler bútorasztalos-vállalkozás mesteremberei • Eller Pálné (a kép jobb szélén) kötőüzeme • Piktortégla-készítők csoportja

A BUDAFOK-BUDAÖRS-TÖRÖKBÁLINTI HÉV (1914–1963) EMLÉKÉRE

Törökugrató megálló

A Törökugrató környéke az 50 év alatt, amíg a HÉV közlekedett, gyéren beépített mezőgazdasági terület volt. Budaörsi és törökbálinti gazdáknak voltak erre szőlői, barackosai. Földjeik megközelítését, a gyümölcs szállítását könnyítette a Törökugrató (feltételes) megálló, egyben kapcsolatot teremtett a közeli Törökbálinti vasúti megálló révén a Budapest–Győr–Hegyeshalom vasútvonalal.

Die Gegend des Törökugrató war in jenen 50 Jahren, in denen die Stadtbahn verkehrte, eine rar bebaute landwirtschaftliche Fläche. Bauern aus Budaörs und Törökbálint hatten hier Weingärten und Pfirsichplantagen. Der Zugang zu ihren Feldern, der Transport der Früchte wurde durch die (optionale) Haltestelle Törökugrató wesentlich erleichtert. Gleichzeitig bestand dadurch – wegen der nahen Eisenbahnhaltestelle in Törökbálint – eine Verbindung mit der Bahnlinie Budapest–Győr–Hegyeshalom.

A szövegeket a Bleyer Jakab Helytörténeti Gyűjtemény (Heimatismuseum) munkatársai állították össze. A képanyagok forrása a Heimatismuseum fotógyűjteménye. Die Texte wurden von den Mitarbeitern des Jakob Bleyer Heimatismuseums zusammengestellt. Die Fotos stammen aus dem Fotoarchiv des Jakob Bleyer Heimatismuseums.

Szőlőtermesztés

A németek betelepülését követően a község fő termelési ága a szőlőtermesztés volt. A gazdák telepítésekkel gyarapították szőlőbirtokukat, földjeik művelését nagyrészt maguk végezték, de napszámosok segítségét is igénybe vették. A főváros közelsége előnyt jelentett a borok értékesítésénél, bár több gazda külföldi kereskedőkkel is kapcsolatba került. Az 1873. évi bécsi világkiállításon három budaörsi (Szabadházi Andor, Frank András és Kreis József) érmet és díszoklevelet nyert saját termésű borával. A szőlőtermelés virágzásának az 1880-as évekre kibontakozó filoxerajárvány vetett véget, ekkor tértek át a budaörsiek a csemegeszőlő termesztésére, amelyből különösen kedvelt volt az ismeretlen eredetű „csiri”. Az 1930-as években az Ebner György és id. Szakály Mátyás által vezetett Gazdakör képviselte a helyi gazdák érdekeit, és szakmai tanácsadást is végzett.

Weinbau – Nach der Ansiedlung der Deutschen wurde der Weinbau zur bedeutendsten landwirtschaftlichen Tätigkeit. Die Weinbauer erweiterten ihre Grundstücke, bewirtschafteten sie größtenteils selber, aber sie beschäftigten auch Tagelöhner. Die Nähe der Hauptstadt war beim Verkauf des Weins von großem Vorteil, und mehrere Weinbauer kamen auch mit ausländischen Kaufleuten in Kontakt. Bei der Weltausstellung 1873 in Wien gewannen drei Budaörser (Andor Szabadházi, Andreas Frank und Josef Kreis) Medaillen und Ehrenurkunden mit ihrem Wein aus Eigenanbau. Der Blüte des Weinbaus bereitete die Reblausplage der 1880er Jahre ein Ende, dann wechselten die Budaörser auf Tafeltrauben über, unter denen die Sorte „Csiri”, deren Herkunft unbekannt ist, besonders beliebt war. In den 1930er Jahren wurde unter der Leitung von Georg Ebner und Matthias Szakály sen. der Verein der Landwirte gegründet, der die Interessen der Bauern vertritt und für Fachberatung sorgte.

A Törökugrató-hegy

A Törökugrató története

A Törökugrató Budaörs egyik jellegzetes, 249 méter magas hegye. Ábrázolása a város zászlaján és címerében is szerepel. A középkorban Hatvantulkos-hegynek nevezték, de régi térképeken még Csiker Bergként is

szerepel. A Budai-hegység legdélebbi hegycsúcsa, mely a vulnattól egy mély letöréssel elkülönülő meredek sziklás tömb. A hagyomány szerint egy menekülő török katona ugratott lovával a szikláról a mélybe, innen az elnevezés. A hegytetőn látható jelzőtorony a közeli repülőtéren landoló gépek számára nyújtott tájékoztató pontot.

Die Geschichte des Türkensprungs – Der Türkensprung ist einer der markantesten Berge in Budaörs, er ist 249 Meter hoch. Er wird sowohl in der Fahne als auch im Wappen von Budaörs dargestellt. Im Mittelalter nannte man ihn Sechzig-ochsen Berg, aber auf alten Karten heißt er auch Csiker Berg. Er ist der südlichste Gipfel der Budaer Berge, der von der Bergkette durch einen tiefen, steilen Bruch abgespalten ist. Der Signalturm auf der Spitze des Türkensprungs gab Zeichen für Flugzeuge, die auf dem Budaörser Flugplatz landeten.

A szőlő szállítása

A budaörsi őszibarack

A Monarchia feldarabolása megfosztotta termelőinket a magyarországi bor legfontosabb felvevőpiacától, Ausztriától, ezzel a borászat is válságba került. A kiesző piacok pótlására más, eladható terményeket kellett keresni, így lendült fel az 1920-as évek elejétől az őszibarack-termesztés. A kezdeti próbálkozások után megalakult helyi Gazdaszövetség szakmai irányítása nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a budaörsi őszibarack-kultúra komoly hírnevet tudott szerezni magának. Az 1933-as és 1936-os gyümölcskiállítások elősegítették, hogy az őszibarack, mint keresett exportcikk, Nyugat-Európán át egészen Londonig eljusson.

Pfirsiche von Budaörs – Mit dem Zerfall der Monarchie gingen wichtige Absatzmärkte in Österreich für den ungarischen Wein verloren, und dies brachte eine Krise für die Winzer. Um die ausgefallenen Märkte zu ersetzen, musste man andere vermarktbare Produkte suchen, so erlebte der Pfirsichanbau ab den 1920er Jahre einen Aufschwung. Nach den anfänglichen Versuchen nahm sich der frischgegründete Verein der Landwirte der Angelegenheit an, und erreichte durch Fachvorträge, durch Gärtnerei-Vorführungen, durch Auswahl geeigneter Sorten, durch Besorgen von Schädlingsbekämpfungsmitteln und durch das Einführen der richtigen Schnitt-Techniken der Bäume, dass die Pfirsichkultur von Budaörs berühmt wurde. Die Obstausstellungen in den Jahren 1933 und 1936 beschleunigten den Aufschwung des Exports und so kamen die Pfirsiche aus Budaörs durch West-Europa ganz bis nach London. Mit Hilfe der Bahnverbindung und der bei der Bahnstation erbauten Kühlhalle konnten die Budaörser die Pfirsiche noch leichter vermarkten.

Őszibarack-fák